

pitänyt Eino Leinon patsaan ympäristöä sopivana tarkoitukseen, koska se ei ollut kyllin rauhallinen ja kyllin suuri tarkoitukseen. Lautakunnan mielestä seuraavat alueet saataisivat olla tarkoitukseen sopivia: Kaisaniemen puiston kenttä, Arkadian puistikon hiekkakenttä, Leppäsuon kenttä, Laivurinkadun päässä oleva tasoitettu kenttä, Johanneksen puiston kenttä ja Stadionin eteläinen etupiha. Sopivimpana lautakunta piti Kaisaniemeä. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.5. 391 §).

Metrotuimikunta

Metron rakentamisen aloittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, hyväksyen kaupunginhallituksen ehdotuksen,

1) oikeuttaa metrotuimikunnan aloittamaan ja suorittamaan metron rakentamis-

työt osuudella Kamppi—Puotinharju käyttäen ohjeena khn mietinnön n:o 1 liitteenä olevaa piirustusta K 2 sekä

2) määrätä metron rakentamisen järjestettäväksi siten, että se tapahtuu talousarvioon tähän tarkoitukseen merkittyjen ja vastaisuudessa merkittävien määrärahojen puitteissa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavan toivomusponnen: »Hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus jatkuvasti tutkii kaikki mahdollisuudet taloudelliseen yhteistyöhön valtion ja naapurikuntien kanssa Helsingin seudun julkisen liikenteen investointien rahoittamiseksi ja kehittää yhteistyötä valtionrautateiden ja tarvittaessa myös muiden liikenteenharjoittajien kanssa sekä huolehtii siitä, että julkisen liikenteen käyttötalous hoidetaan tavalla, joka ei kohtuuttomalla tavalla rasita veroäyrin hintaa» (7.5. 326 §, khn mtö n:o 1).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Satamakomitean mietintö. Kaupunginhallitus asetti v. 1965 komitean tutkimaan kaupungin satamien kehittämisen suuntaviivoja ottaen huomioon satamaliikenteeseen välittömästi vaikuttavien tekijöiden lisäksi kaupungin yleisen kehityksen. Satamakomitea totesi mietinnössään, että kaupunginhallituksen v. 1952 asettaman edellisen satamakomitean v. 1954 valmistuneessa mietinnössä oli tarkasteltu Helsingin sataman siihenastista liikenteellistä ja rakenteellista kehitystä. Tästä syystä nykyinen komitea oli valottanut pääpiirteiltään sataman kehitystä ja taustatekijöitä ajalta 1957—1966. Tänä ajanjaksona tapahtuneen kehityksen mukaisesti on tarkasteltu sataman kapasiteetin hyväksikäyttöä ja pyritty selvittämään tulevan arvioidun liikenteellisen kehityksen perusteella kapasiteetin lisäämismahdollisuudet ja -tarpeet.

Mietinnössä on tarkasteltu tuonnin ja viennin kehitystä tavararyhmittäin sekä niiden sataman kapasiteetille asettamaa tarvetta ja siihen välittömästi vaikuttavia tekijöitä. Komitean mietintö jakautuu seuraaviin pääkohtiin: sataman tehtävä ja liikenteellinen perusta, sataman liikenteen rakenne ja rytmi, kappaletavaran tuonti, joukkotavaran tuonti ja vienti, sataman rakenteellinen kehitys v:n 1954 jälkeen, tavarankäsittelyn nopeuttaminen ja työskentelyolosuhteiden parantaminen, varastosuojien ja varastoimisalueiden käytön tehostaminen, kuljetus- ja tavarankäsittelytekniikan kehitys, matkustajaliikenne, lautta- ja konteinerisatama, talletusvarasto ja vapaavarasto, maaliikenteen tavarakeskus, rakennusainesatamat, kalaja troolarisatama, maaliikenneyhteydet, sataman kehittämissuunnitelmat, sataman tu-

1. Kaupunginvaltuusto

lot ja menot sekä komitean laatima yhteenveto ja johtopäätökset. Teollisuuslaitosten lautakunta, rautatiehallitus ja Helsingin kauppakamari olivat antaneet lausuntonsa mietinnöstä. Kaupunginhallitus ilmoitti 10. 11. antaneensa lausunnon kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle Etelä-Suomen satamatoimikunnan mietinnöstä. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti, että kaupungin satamia kehitetään satamakomitean mietinnön pohjalta ottaen kuitenkin huomioon valtuuston 4.12. 1968 Niinisaaren (Bastön) ja Uutelan alueille sijoitettavien satamatoimintojen osalta tekemä päätös (3.12. 878 §, khn mtö n:o 13).

Helsingin kaupungin liikennemaksutaksaa koskevat asiat. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin liikennemaksutaksan yleisten perusteiden 8 §:n sanamuodon. Muutos koski laskujen loppusumman tasaamista pennien osalta. Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (12.11. 817 §, kunn. as. kok. n:o 190).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että Helsingin kaupungin liikennemaksutaksan tuontitaulukon kohtaan 44/1 liitetään muistutus, mikä koskee puunjalostusteollisuuden raaka-aineeksi käytettävän raakapuun liikennemaksua. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti, että tuontitaulukon nimike »51/5-muut» muutetaan nimikkeeksi 51/6 ja että sen sijaan uudeksi nimikkeeksi 51/5 hyväksytään seuraava: »konehihnojen tai -tiivisteiden valmistukseen käytettävät 100 kg — 1.50 mk» (3.12. 880 §, kunn. as. kok. n:o 173).

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä khn mietinnön n:o 14 liitteenä I olevan apuluetellon käytettäväksi siten, että sen sisältämien nimikkeiden mukaisia maksuja sovelletaan voimassa olevan liikennemaksutaksan yhteydessä luettelon mukaisesti. Päätös alistettiin ministeriön vahvistettavaksi (3.12. 879 §, v:n 1970 kunn. as. kok. n:o 4).

Helsingin kaupungin vapaavaraston järjestyssäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuus-

to päätti muuttaa Helsingin kaupungin vapaavaraston järjestyssäännön 3 §:n 1 mom:n. Muutos koski vapaavaraston aukioloaikaa. Valtioneuvosto vahvisti 6.8. esitetyn muutoksen (21.5. 386 §, 3.9. 568 §, kunn. as. kok. n:o 123).

Satama-alueen maanpuoleisten rajojen tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa Helsingin kaupungin satama-alueen maanpuoleiset rajat kaupunkisuunnitteluviraston 2.2.1968 päivätyyn karttaan n:o 6019 merkittyjen rajojen mukaisesti satamalautakunnan esittämällä tavalla, kuitenkin tarkistettuina kaupunkisuunnitteluviraston esityksen mukaisesti ja ottaen huomioon karttaan 12.5.1969 tehdyt lisäykset (12.11. 818 §).

Erinäiset kustannukset. Puhelinmenojen lisääntymisen vuoksi valtuusto oikeutti satamalautakunnan käyttämään v:n 1968 talousarvioon satamalaitoksen suunnittelu- ja valvontatoiminnan kehittämiseen merkitystä määrärahasta, käyttötarkoitusta osittain muuttaen, enintään 10 000 mk satamalaitoksen puhelinmenoihin (29.1. 84 §); kertomusvuoden määrärahasta: varsinaiset palkkamenot 4 000 mk palkkioiden maksamista varten sekä satama-alueen puhtaanapitoon merkitystä määrärahasta 75 000 mk satamaliikenneosaston käyttömenoja varten (17.12. 922 §).

Lauttasaaren silta. Valtuusto oikeutti satamalautakunnan käyttämään Lauttasaaren sillan rakentamiseen ja siihen liittyviin töihin talousarvioissa tähän mennessä myönnettyjen määrärahojen lisäksi kaupungin kassavaroista ennakkomenoina 3.35 mmk, mikä summa katettaisiin v:ien 1970—1971 talousarvioissa (25.6. 526 §).

Herttoniemen öljysatama. Kaupunginvaltuusto oikeutti satamalautakunnan käyttämään määrärahojen käyttötarkoitusta osittain muuttaen v:n 1966 talousarvioon Länsisataman telakkahallia varten merkitystä osamäärärahasta enintään 145 000 mk ja Katajanokan matkustajapaviljonkia varten mer-

kitystä osamäärärahasta enintään 38 000 mk öljynpurkausvarsien ja niiden perustuksen hankkimiseksi ja rakentamiseksi Herttoniemen öljysatamaan (3.12. 881 §).

Sompasaaren lauttasataman yleissuunnitelman muuttamista koskevassa vt P. Vennamon ym. aloitteessa mainittiin mm., että Sompasaaren lauttasataman yleissuunnitelman hyväksyminen satamalautakunnan esittämän 3. vaihtoehdon mukaisena eräin muutoksin merkitsi sitä, että 1) oli valittu ratkaisu, mikä paikallisten tulliviranomaisten käsityksen mukaan ei sovellu matkustajien henkilöautojen tarkoituksenmukaiseen purkaukseen, lastaukseen ja tulliselvitykseen ja 2) minkä kustannukset nousevat huomattavasti suuremmiksi kuin vastaavat järjestelyt hylätyssä vaihtoehdossa 2 b. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginvaltuusto ottaisi asian kiireellisesti uudelleen tutkittavakseen sekä hankkisi selvityksen sellaisen uuden vaihtoehdon sovellusmahdollisuuksista ja kustannuksista, jossa lähtökohdaksi otettaisiin vaihtoehto 2 b siten muutettuna, että tavaramakasiini sijoitettaisiin paviljongin alle. Satamalautakunta totesi valtuuston hyväksyneen 27.11.1968 Sompasaaren lauttasataman yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi lautakunnan esittämän vaihtoehdon n:o 3 siten, että jatkosuunnittelussa ollaan sidottuja vain lauttapaikkojen 2, 3 ja 4 osalta vaihtoehdon 3 mukaiseen ratkaisuun. Lauttasataman muoto on täten tullut valtuustossa hyväksytyksi sen vaihtoehdon mukaisena, jota satamalautakunta, tullihallitus, satamaa käyttävät Suomen Höyrylaiva Oy ja Oy Finnlines Ltd sekä Helsingin kauppakamari olivat lausunnoissaan puoltaneet. Kaupunginhallitus oli 2.12.1968 antanut kehotuksen lauttasataman yksityiskohtaisen suunnittelun jatkamiseen ja suunnitelman esittämiseen sen valmistuttua kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Lautakunta katsoi, ettei suunnittelussa ollut syytä lähteä uusille linjoille, vaan että Sompasaaren lauttasataman yksityiskohtaista suunnitelmaa olisi kehitettävä

valtuuston hyväksymän periaatteellisen yleissuunnitelman pohjalta. Ensimmäinen rakennusvaihe olisi toteutettava ja sen jälkeen päätettävä töiden jatkamisesta ottamalla huomioon saadut kokemukset, ennustettu liikennetarve ja käytettävissä olevat varat. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.3. 233 §, 3.12. 882 §).

Turvallisuuden ja järjestyksen parantamisesta satamissa olivat vt Loppi ym. tehneet 7.2.1968 aloitteen, jossa mm. viitattiin Merivakuutusyhtiöiden katsastusmiehen merikapit. Henrikki Rislakin Helsingin satamien turvallisuudesta suorittamiin tutkimuksiin, joiden mukaan olot satamissa olivat erittäin hälyttävät. Puutteellisuudet turvallisuusmääräysten noudattamisessa ja satama-alueiden heikko vartiointi saattavat aiheuttaa kohtalokkaan katastrofin, ellei pikaisiin parannustoimenpiteisiin ryhdytä. Aloitteentekijät ehdottivat, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta kiireellisesti suorittamaan tutkimuksen turvallisuutta ja järjestystä heikentävistä puutteista ja epäkohdista Helsingin satamissa, minkä jälkeen olisi välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin näiden poistamiseksi. Satamalautakunnan käsityksen mukaan sataman turvallisuutta voitaisiin parantaa useilla erilaisilla toimenpiteillä, mm. tulisi kaikissa aluksissa olla v:n 1960 kansainvälisessä yleissopimuksessa mainittu luettelo lastiin kuuluvista vaarallisista aineista ja myös laiturihuollon tulisi saada tällainen luettelo ennen purkauksen aloittamista ja kaikki Suomeen tuleva vaarallinen tavara olisi varustettava kansainvälisen merenkulkujärjestön IMCO:n suosituksen mukaisilla, vaarallisuusluokkia osoittavilla tunnuksilla. Vaarallisiksi luokiteltujen tavaroiden varastotilaa olisi lisättävä sataman eri osissa. Varastosuojat olisi osastoitava siten, että niissä voitaisiin vaaratta säilyttää aineita, jotka saattavat reagoida keskenään. Myös suomen kielellä olisi julkaistava vaarallisten aineiden käsittelemistä koskevia ohjekirjoja. Poliisin

1. Kaupunginvaltuusto

olisi entistä tarmokkaammin ryhdyttävä puhdistamaan satamia irtolaisista. Lisäksi lautakunta ilmoitti, että kaikki tulenarat öljyt, kuten bensiniit ym. puretaan Helsingissä yksinomaan öljysatamissa. Muu tulenarka tavara puretaan kaupungin kappale-tavarasatamissa satamakapteenin harkinnasta riippuen. Tulenaran tavaran purkamisen aikana on laivassa oltava poliisivartija. Satamat ovat vartioituja siten, että niitä yön aikana valvotaan vartioimisliikkeiden toimesta. Satamien yleisvalvonnan suorittavat tullivartijat kussakin satamanosassa. Myös jokaisessa laivassa on vartiointi. Merikapteeni Rislakki oli tutkimuksessaan kiinnittänyt erityistä huomiota rappioalkoholistien oleskeluun satamissa. Tämän epäkohdan poistaminen kuuluu poliisin toimialaan. Tulli-, satama-, huolto- ja poliisiviranomaisien yhteinen neuvottelutilaisuus pidettiin 21.5.1968, jolloin käsiteltiin mm. irtolaisaineksen poistamista satama-alueilta. Tällöin päätettiin mm., että satamissa toimeenpannaan ajoittain tehostettuja tarkastuksia. Ensimmäinen suurtarkastus pidettiin 29.—30.5.1968, jolloin poliisi pidatti kaikkiaan 183 henkilöä. Tehokkain tapa satamien turvallisuuden edistämiseksi olisi satama-alueiden eristäminen aitaamalla, jolloin asiattomien pääsy alueelle estyisi. Toissijaisena ratkaisuna poliisilaitos piti vartioinnin lisäämistä satama-alueilla. Satamien turvaamista koskeva kysymys oli Helsingin kauppakamarin mielestä niin laaja, että olisi järjestettävä neuvottelutilaisuus, johon satamalaitoksen edustajien lisäksi kutsuttaisiin ainakin varustamoiden, ahtaajien, huolitsijain, vakuutusyhtiöiden, rautateiden ja tullilaitoksen

sekä kauppakamarin edustajat. Satamien aitaamisella ei saataisi kohtuullisin kustannuksin ratkaistuksi irtolaisten oleskelun aiheuttamia pulmia. Poliisilaitoksen riittämättömän työvoiman vuoksi ei satamien vartiointia voida lisätä. Kauppakamari yhtyi vt Lopin aloitteeseen siinä, että todettujen epäkohtien poistamiseen olisi viivytyksettä kiinnitettävä mitä vakavinta huomiota. Kaupunginhallitus ilmoitti tulevansa järjestämään ehdotetun neuvottelutilaisuuden ja kehottavansa satamalaitosta lähettämään sille selvityksen laadittavasta muistiosta sekä esitykset neuvottelussa sovituista satamien turvallisuutta tehostavista toimenpiteistä. Valtuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta. Samalla valtuusto kehotti kaupunginhallitusta yksissä neuvoin Kaupunkiliiton kanssa vaikuttamaan siihen, että valtion ensi vuoden talousarvioon saataisiin tarpeelliset määrärahat poliisivoimien vahvistamiseksi (26.3. 258 §).

K a l a s a t a m a

Verkkosaaren erään kalansavustamoalueen vuokra-ajan jatkaminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti satamalautakunnan jatkamaan Jalokala Oy:n 31.12.1969 päättyvää Verkkosaaren kalansavustamoalueen n:o 15 vuokrasopimusta siten, että vuokra-aika päättyy 31.12.1979, sekä muutoin lautakunnan ja yhtiön kesken voimassa olevan vuokrasopimuksen mukaisilla ehdoilla, paitsi että sopimukseen lisätään valtuuston 26.6.1968 tekemän päätöksen mukainen ns. valtalaista aiheutuva ehto (17.12. 920 §).